

ജനശ്രീമിഷൻ പരിവർത്തന ദശാബ്ദത്തിലേക്ക്

ലക്ഷ്യത്തിലേക്ക് കുതിക്കാം!!

എം. എം. ഹസൻ

ജനശ്രീ സുസ്ഥിര വികസന മിഷന്റെ 8-ാം പിറന്നാൾ ആഘോഷിക്കുകയാണ്. 8 വർഷം മുൻപ് ജന്മമെടുത്ത ജനശ്രീമിഷൻ ഇന്ന് കേരളത്തിലെ പ്രബലമായ ഒരു സാമൂഹ്യ സേവന സംഘടനയായി മാറിക്കഴിഞ്ഞു. സർക്കാരിതര സംഘടനകളിൽ ഏറ്റവും ശ്രദ്ധേയമായ സംഘടനയും ജനശ്രീമിഷനാണെന്ന് അഭിമാനത്തോടെ പറയാം. ഗാന്ധി ജി വിഭാവനം ചെയ്ത സുസ്ഥിര വികസന ആശയങ്ങൾ പ്രവൃത്തിതലത്തിൽ കൊണ്ടുവരാനും അതിലൂടെ സ്വയംപര്യാപ്തമായ സ്വാശ്രയകുടുംബങ്ങൾ രൂപം നൽകാനുമാണ് ജനശ്രീമിഷൻ രാഷ്ട്രീയ സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തകരായ ഞങ്ങൾ കുറേപ്പേർ മുൻകൈ എടുത്തത്. സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുവേണ്ടി സാമ്രാജ്യത്വത്തിനെതിരെ നിശ്ചയദാർഢ്യത്തോടെ പോരാടിയ ഗാന്ധിജിയെയാണ് ജനശ്രീമിഷൻ മാതൃകയും, മാർഗദർശിയുമായി പ്രതിഷ്ഠിച്ചത്. ഒരു ജനതയിൽ ആത്മവിശ്വാസത്തിന്റെ അഗ്നിജ്വാലകൾ ഉയർത്തിയ ഗാന്ധിജിയുടെ ദണ്ഡിയാത്രയെയാണ് ജനശ്രീമിഷൻ അതിന്റെ മുഖമുദ്രയായി സ്വീകരിച്ചത്.

ദാരിദ്ര്യത്തിനും, തൊഴിലില്ലായ്മയ്ക്കും, സ്ത്രീ-പുരുഷ അസമത്വത്തിനും, സാമൂഹ്യ തന്മയക്കുതൊഴിലിനെ ഗാന്ധിയൻ മാർഗത്തിലുള്ള ക്രിയാത്മകപോരാട്ടമാണ് ജനശ്രീമിഷന്റെ ലക്ഷ്യം. കേരളത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ കുടുംബകൂട്ടായ്മയായി 8 വർഷം കൊണ്ട് വളർന്നുവന്ന ജനശ്രീമിഷൻ ഈ ലക്ഷ്യത്തിലെത്തിച്ചേരാനുള്ള കർമ്മപരിപാടികളാണ് നടപ്പാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. മൈക്രോഫിനാൻസ്, മൈക്രോ എന്റർപ്രൈസസ്, ജൈവകൃഷിയും ജൈവവൽപ്പനങ്ങളുടെ വിപണനവും, ആരോഗ്യസംരക്ഷണ പരിപാടികൾ, സ്ത്രീ-പുരുഷസമത്വത്തിനായുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ, കുടുംബക്ഷേമം ലക്ഷ്യമാക്കിയുള്ള പദ്ധതികൾ ഇവയെല്ലാം ജനശ്രീമിഷന്റെ ലക്ഷ്യത്തിലേക്കുള്ള മാർഗങ്ങളാണ്.

“കുടുംബകൂട്ടായ്മ നിങ്ങളുടെ വളർച്ചയ്ക്കും പുരോഗതിയ്ക്കും” എന്ന മുദ്രാവാക്യത്തോടെ ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കൂടുതൽ ശക്തമാക്കാനുള്ള ഭാവിപരിപാടികൾ ജനശ്രീമിഷന്റെ 8-ാം വാർഷിക സമ്മേളനം പ്രഖ്യാപിക്കുകയാണ്.

ജനശ്രീമിഷൻ പുതുതായി ആരംഭിക്കുന്ന “ആരോഗ്യസാക്ഷരതാക്യാമ്പയിൻ” “ആരോഗ്യമാണ് കുടുംബത്തിന്റെ ഏറ്റവും വലിയ സമ്പത്ത്” എന്ന തിരിച്ചറിവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്. ഇന്ത്യൻ മെഡിക്കൽ അസോസിയേഷന്റെ സഹകരണത്തോടെ ജനശ്രീമിഷൻ ഏറ്റെടുക്കുന്ന ആരോഗ്യസാക്ഷരതാ ക്യാമ്പയിനിൽ എല്ലാ ജനവിഭാഗങ്ങളെയും അണിനിരത്താനാണ് ആഗ്രഹിക്കുന്നത്. 12 ലക്ഷം അംഗങ്ങളും 60000 സംഘങ്ങളുമായി മഞ്ചേശ്വരം മുതൽ പാറശ്ശാല വരെ പടർന്നുപന്തലിച്ചു നിൽക്കുന്ന ജനശ്രീമിഷൻ കേരളത്തിലെ സാമൂഹ്യജീവിതത്തിൽ മാറ്റങ്ങളുണ്ടാക്കാനുള്ള നിരന്തരമായ പ്രവർത്തനങ്ങളുമായി മുന്നോട്ടുനില്ക്കും.

ജനശ്രീമിഷൻ ഒരു ‘ശ്രീ’യ്ക്കും ബദലും എതിരല്ലെന്ന് 8 വർഷംകൊണ്ട് തെളിയിച്ചിട്ടും ഞങ്ങളെ എതിർക്കാനല്ല ‘വേട്ടയാടാൻ’ ചിലർ ശ്രമിക്കുന്നു. രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തകർ നേതൃത്വം നൽകുന്ന ഈ സാമൂഹ്യസംഘടനയ്ക്കുള്ള രാഷ്ട്രീയം സേവനത്തിന്റെയും, വികസനത്തിന്റെയും രാഷ്ട്രീയമാണ്. സംഘടിക്കാനും പ്രവർത്തിക്കാനും

ജനശ്രീ മൈക്രോഫിനാൻസിന്റെ ഉദ്ഘാടനം ശ്രീ. എ. കെ ആന്റണി നിർവ്വഹിക്കുന്നു.

നുമുള്ള ജനാധിപത്യ അവകാശത്തെപ്പോലും ‘രാഷ്ട്രീയതിമിരം’ ബാധിച്ച കണ്ണുകൊണ്ട് കാണുന്ന ചിലർ എതിർക്കുന്നത് അത്ഭുതത്തോടെയാണ് ഞങ്ങൾ കാണുന്നത്. എതിർക്കുംതോറും

ഞങ്ങൾക്ക് ലക്ഷ്യത്തിലെത്താനുള്ള വീറും വാശിയും വർധിക്കുമെന്ന സത്യത്തിന് മുൻപിൽ ഞങ്ങൾ സഹിഷ്ണുതയുള്ളവരായിത്തീർന്നിരിക്കുകയാണ്. എട്ടാംവർഷം പിന്നിടുമ്പോൾ എല്ലാ എ

തിർപ്പുകളെയും അതിജീവിച്ച് ജനശ്രീ കുടുംബാംഗങ്ങളായ നമുക്കു ലക്ഷ്യത്തിലേക്ക് കുതിക്കാം എന്ന ദൃഢപ്രതിജ്ഞ കൈക്കൊള്ളാം.

ജയ് ഹിന്ദ്

സുസ്ഥിര വികസന മിഷൻ 9-ാം വയസ്സിലേക്ക്

ഡോ.ബി.എസ്.ബാലചന്ദ്രൻ

ജനങ്ങൾ രണ്ടും കയ്യും നീട്ടി ഏറ്റെടുത്ത് വിജയിച്ചിട്ടു പ്രസ്ഥാനമാണ് ജനശ്രീ. സ്വാതന്ത്ര്യാനന്തര ഭാരതത്തെ ക്ഷേമരാഷ്ട്രമാക്കി മാറ്റുവാൻ ലക്ഷ്യംവച്ച പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കിയ ഭരണാധികാരികളുടെ രാഷ്ട്രസേവനത്തിലൂടെ സമൂഹത്തിൽ പുതിയൊരു വികസനസംസ്കാരം വളർത്തിയെടുക്കുക എന്ന ചിന്തയിൽ നിന്നാണ് ജനശ്രീപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ തുടക്കം. ചാരിറ്റബിൾ സൊസൈറ്റി ആക്ട് അനുസരിച്ച് കേരളസംസ്ഥാനത്ത് 13.7.2006-ൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യപ്പെട്ട പ്രസ്ഥാനം 8 വർഷം പൂർത്തിയാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഇന്ന് കേരളത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ സർക്കാരിതര സാമൂഹ്യസംഘടനയായി വളർന്ന ജനശ്രീമിഷൻ 60000-ൽപ്പരം സംഘങ്ങളിലൂടെ 5 ലക്ഷം കുടുംബങ്ങളുടെ കൂട്ടായ്മ സാധിച്ചിരിക്കുന്നു. ഏതാണ്ട് 11.3 ലക്ഷം (അതിൽ 6.5 ലക്ഷവും സ്ത്രീകൾ) ജനങ്ങളുടെ കൂട്ടായ്മ ഇതിന്റെ പിന്നിലുണ്ട്. ലോകത്തെവിടെ

യെങ്കിലും സ്വകാര്യ സംരംഭകരെന്ന നിലയിൽ ഇത്രയും വലിയ ബഹുജന പങ്കാളിത്തമുള്ള ഒരു പ്രസ്ഥാനമുണ്ടോ എന്നു സംശയമുണ്ട്. മൈക്രോഫിനാൻസ്, മൈക്രോ ഇൻഷുറൻസ്, ജൈവകൃഷി, ആരോഗ്യമിഷൻ, ചെറുകിട തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾ, യുവശ്രീപ്രസ്ഥാനം, ജെൻഡർ മിഷൻ തുടങ്ങിയ നിരവധി പദ്ധതികൾക്ക് ജനശ്രീ രൂപംനൽകിയിരിക്കുന്നു. ക്രിയാത്മകമായ പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ ലക്ഷക്കണക്കിന് സ്ത്രീകൾക്ക് തൊഴിൽ നൽകുവാനും, വിജയിമുക്ത പച്ചക്കറികൾ വിളയിക്കാനും, അതു ജനങ്ങളിൽ എത്തിക്കുവാനും, സ്ത്രീപുരുഷ സമത്വത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായ ഒരു നവീന കേരളം കെട്ടിപ്പടുക്കുവാനും, ആരോഗ്യപരിപാലന രംഗത്ത് ഗുണപരമായ ഇടപെടൽ നടത്തുവാനും, കേരളത്തിലെ യുവാക്കളെ കർമ്മനിരതരാക്കാനുമുള്ള പ്രയത്നത്തിന്റെ ഭാഗമായി യുവശ്രീപ്രസ്ഥാനത്തെ മാറ്റിയെടുക്കുവാനും ജനശ്രീക്ക് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

വികസനത്തെ സാമ്പത്തിച്ച് വ്യക്തമായ ഒരു ദിശാബോധം ജനശ്രീക്കുണ്ട്. അതു ഗാന്ധിയൻ നന്മകളിൽ അധിഷ്ഠിതമാണ്. ജനശ്രീയുടെ മുഖ

മുദ്ര തന്നെ ഉപ്സതയാഗ്രഹത്തിനു രാഷ്ട്രപതി താല്പനിച്ച ദണ്ഡിയാത്രയുടെ ചിത്രമായത് യാദൃശ്ചികമല്ല. ജനശ്രീയുടെ മുന്നിൽ വലിയ വെല്ലുവിളികൾ നിലനിൽക്കുന്നു. ഒരു ലക്ഷം സംഘങ്ങൾ, 10 ലക്ഷം കുടുംബങ്ങളുടെ കൂട്ടായ്മ, 15 ലക്ഷം ജനങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തം ജനശ്രീയിൽ അടുത്ത 5 വർഷംകൊണ്ട് നേടേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

ജനശ്രീ സുസ്ഥിര വികസന മിഷൻ, ജനശ്രീ ജില്ലാ മിഷൻ, ബ്ലോക്ക് യൂണിത്, മണ്ഡലം സഭ, വാർഡ് യോഗം, കുടുംബകൂട്ടായ്മ എന്ന ക്രമത്തിൽ 6 ദളങ്ങളായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ എല്ലാ ദളങ്ങളും പരസ്പരപൂരകങ്ങളാണ്. ഒരു ചങ്ങലയുടെ കണ്ണികൾപോലെ ഇവ പ്രവർത്തിക്കണം.

ജനശ്രീ അതിന്റെ 9-ാം വയസ്സിലേക്ക് വിജയകരമായി പ്രവേശിച്ചിരിക്കുന്നു. കേരളത്തിന്റെ സാമൂഹ്യ, രാഷ്ട്രീയ, സാംസ്കാരിക, സാമ്പത്തിക, വ്യാവസായിക, ആരോഗ്യ മേഖലകളിൽ ഗുണപരമായ നേട്ടങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിക്കൊണ്ട് ജൈത്രയാത്ര നടത്തുവാൻ, ജനശ്രീയെ പ്രാപ്തരാക്കുവാൻ നമുക്ക് ഒന്നിച്ച് അണിപേരാം. അതിലൂടെ മഹാത്മാവിന്റെ പാതയെ നമുക്ക് പിന്തുടരാം

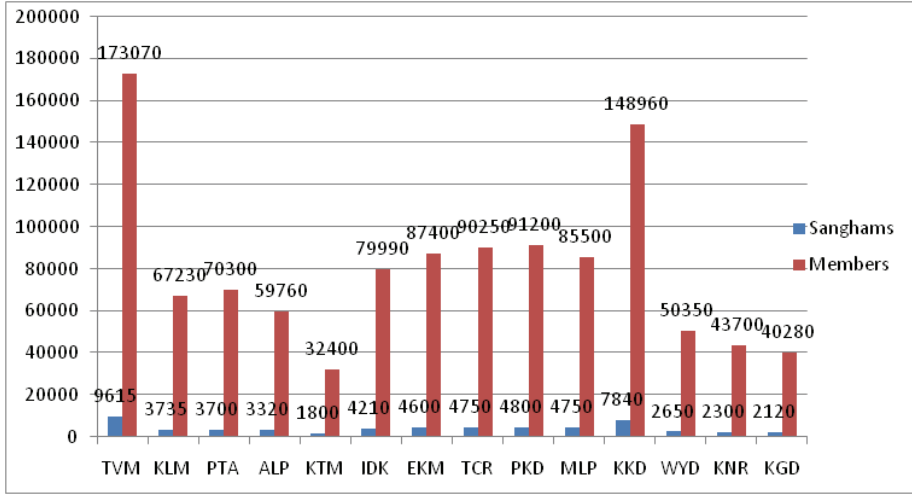

പദ്ധതി നടത്തിപ്പും നേട്ടങ്ങളും

2006-ലെ ജനശ്രീമിഷന്റെ സ്ഥാപനത്തിനു ശേഷം കഴിഞ്ഞ എട്ടുവർഷങ്ങളിലായി കേരളത്തിന്റെ എല്ലാ പ്രദേശങ്ങളിലുമായി വിവിധ പദ്ധതികൾ ജനശ്രീമിഷൻ വിജയകരമായി നടപ്പിലാക്കുകയുണ്ടായി. കേരളത്തിന്റെ സമഗ്ര വികസനത്തിനു വേണ്ടി നടത്തിയ ഈ പദ്ധതികൾ കേരളസമൂഹത്തിൽ ഗുണപരമായ മാറ്റങ്ങൾക്ക് വഴിതെളിച്ചു.

1. കുടുംബകൂട്ടായ്മകളുടെ രൂപീകരണവും വളർച്ചയും: നാളിതുവരെ കേരളത്തിലെ പതിനാലു ജില്ലകളിലുമായി അറുപതിനായിരത്തി ഒരുനൂറ്റി തൊണ്ണൂറ് കുടുംബകൂട്ടായ്മകളാണ് രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടത്. ജില്ല തിരിച്ചുള്ള കുടുംബകൂട്ടായ്മകളും അംശങ്ങളുടെ എണ്ണവും താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന ചാർട്ടിൽ വിവരിച്ചു കാണിക്കുന്നു.

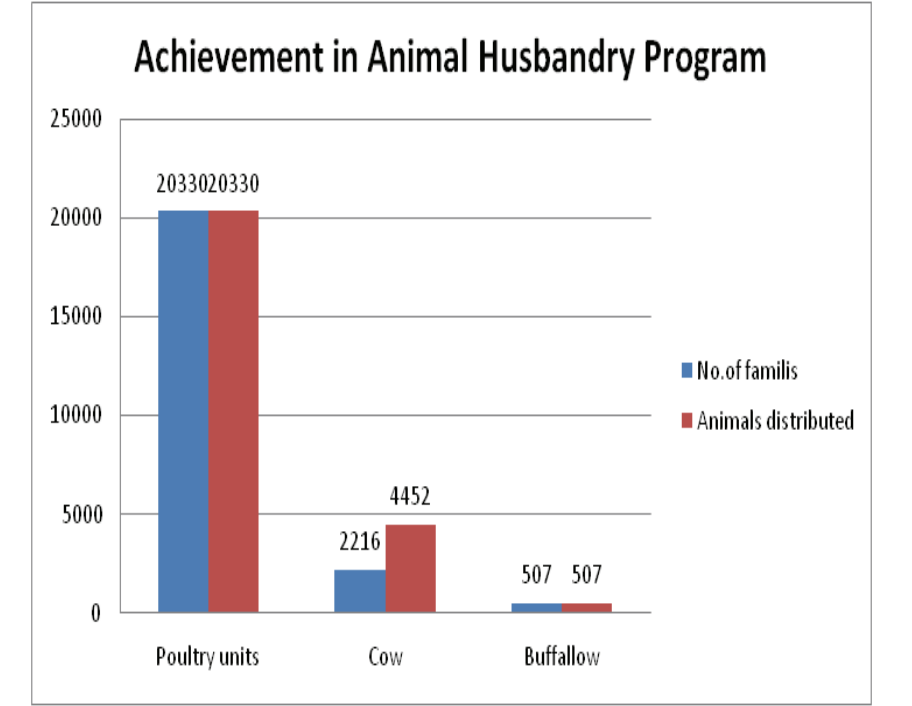

ആകെ 1120390 സ്ത്രീപുരുഷന്മാരാണ് ജനശ്രീ കുടുംബകൂട്ടായ്മകളിൽ അംഗത്വം എടുത്തിരിക്കുന്നത്. ലിംഗ, വർണ, വർഗ, ജാതി-മത പരിഗണനകൾ ഇല്ലാതെ കേരളത്തിന്റെ വികസനം ആഗ്രഹിക്കുന്ന, അതിനുവേണ്ടി യത്നിക്കുവാൻ തയ്യാറുള്ള പതിനൊന്നുലക്ഷം വ്യക്തികളെ ഒരു കുടക്കീഴിൽ അണിനിരത്താൻ സാധിച്ച മഹാപ്രസ്ഥാനമായി ജനശ്രീ വളർന്നു.

ജെൻഡർ മിഷൻ : സ്ത്രീപുരുഷസമത്വവും സ്ത്രീ ശാക്തീകരണവും എന്ന മഹത്തായ ലക്ഷ്യത്തെ മുൻനിർത്തി 2011 മുതലാണ് ജെൻഡർ മിഷൻ ഒരു പദ്ധതി എന്ന നിലയിൽ നടപ്പിലാക്കിയത്. ജെൻഡർ മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനായി ഓരോ ജില്ലയിൽ നിന്നും 5 പേരെ തെരഞ്ഞെടുത്ത് പരിശീലനം നൽകി ജെൻഡർ മോണിറ്റേഴ്സ് ആയി നിയോഗിച്ചു. ഇവരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ജില്ലാതല ജെൻഡർ ഫോറങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുകയുണ്ടായി. ഓരോ ബ്ലോക്കിൽ നിന്നും അഞ്ചുപേരെ വീതം തെരഞ്ഞെടുത്ത് ജില്ലാതല ജെൻഡർ വോളന്റിയേഴ്സിന്റെ ടീമിനും പരിശീലനം നൽകിക്കഴിഞ്ഞു. സ്ത്രീശാക്തീകരണത്തിനപ്പുറം സ്ത്രീപുരുഷ സമത്വം എല്ലാ മേഖലകളിലും എന്ന ലക്ഷ്യം മുൻനിർത്തിയാണ് ജനശ്രീ ജെൻഡർ മിഷൻ പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. പരിശീലനം സിദ്ധിച്ച ഈ 775 അംഗ ജെൻഡർ മിഷൻ ടീമിന്റെ നേതൃത്വത്തിലാണ് അടുത്ത പത്തുവർഷക്കാലത്തെ ഈ മേഖലയിലെ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാവുക. 2012-13 കാലഘട്ടത്തിൽ പദ്ധതി നടത്തിപ്പിലെ സ്ത്രീ-പുരുഷ പങ്കാളിത്തം എന്ന വിഷയത്തിൽ ജെൻഡർ വോളന്റിയേഴ്സിനെ ഉപയോഗിച്ച് സംസ്ഥാനതല വിവരശേഖരണം നടത്തുകയും അതിൽനിന്നും ലഭിച്ച വിവരങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജനശ്രീമിഷനും ഗവണ്മെന്റിനും മറ്റു സംഘടനകൾക്കും മാർഗനിർദ്ദേശം ആകത്തക്ക രീതിയിൽ മിഷൻ 2025 എന്ന പേരിൽ ഒരു ജെൻഡർ പോളിസി ഡോക്യുമെന്റ് തയ്യാറാക്കുകയും ചെയ്തു.

നേതൃത്വപരിശീലന പരിപാടി: 2012-13 മുതൽ സ്ത്രീകൾക്കു വേണ്ടി നേതൃത്വ പരിശീലന പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നു. ഇതുവരെ 496 സ്ത്രീകൾ ഈ പരിശീലനപരിപാടിയിൽ പങ്കെടുത്തു. കേവലം ആറു ദിവസത്തെ പരിശീലനത്തിനപ്പുറം പരിശീലനത്തിൽ ലഭിച്ച കഴിവുകളുടെ വിനിയോഗം ഒരു വർഷക്കാലം വിലയിരുത്തി ഗ്രാമതലവികസന പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ കാര്യക്ഷമമായി പങ്കെടുക്കുന്ന അവസ്ഥയിലേക്ക് സ്ത്രീകളെ മാറ്റുകയാണ് ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ ചെയ്യുന്നത്. പരിശീലനം ലഭിച്ച സ്ത്രീകളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പതിനാലു ജില്ലകളിലുമായി ആയിരത്തി അഞ്ഞുറോളം കുടുംബകൂട്ടായ്മകളാണ് രൂപീകൃതമായത്.

മൃഗസംരക്ഷണമേഖല: മൃഗസംരക്ഷണമേഖലയിൽ വിപുലമായ പദ്ധതികളാണ് കേരളത്തിലെ പതിമൂന്ന് ജില്ലകളിലുമായി ജനശ്രീ മിഷൻ നടപ്പിലാക്കിയത്. മൂട്ട ഉൽപ്പാദനത്തിൽ സ്വയംപര്യാപ്തത ലക്ഷ്യമിട്ട് വീടുകളിൽ മൂട്ടക്കോഴി വളർത്തൽ, മാംസോൽപ്പാദനത്തിനു വേണ്ടി പോത്തുകുട്ടി പരിപാലനം, പാലുൽപ്പാദനത്തിലെ വർധനവ് ലക്ഷ്യമിട്ട് പശുവളർത്തൽ എന്നീ പദ്ധതികളാണ് നടപ്പിലാക്കിയത്. പദ്ധതിയിൽ പങ്കെടുക്കുന്ന കുടുംബങ്ങൾക്ക് അധികവരുമാന സ്രോതസ്സ് കണ്ടെത്തുക കേരളത്തിലെ മൃഗസമ്പത്ത് വർദ്ധിപ്പിക്കുക തുടങ്ങിയവയും ഈ പദ്ധതി ലക്ഷ്യമിട്ടിരുന്നു. പദ്ധതിയുടെ ഭൗതികനേട്ടങ്ങൾ താഴെ കൊടുക്കുന്നു.

ഈ പദ്ധതികൾ കുടുംബങ്ങൾക്കുണ്ടാക്കിയ സാമ്പത്തികനേട്ടവും അതിലൂടെ കേരളത്തിന്റെ സാമ്പത്തികമേഖലയ്ക്കും വിഭവസമ്പത്തിനും നൽകിയ സഭാവനയും പതിയടങ്ങാണ്. ഈ പദ്ധതികളെ മുതൽമുടക്കിന്റെയും നേട്ടങ്ങളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ വിശകലനം ചെയ്താൽ സാമ്പത്തികപരമായും ഉൽപ്പാദനപരമായും വളരെ വലിയ ഫലങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി എന്നു മനസ്സിലാക്കാം.

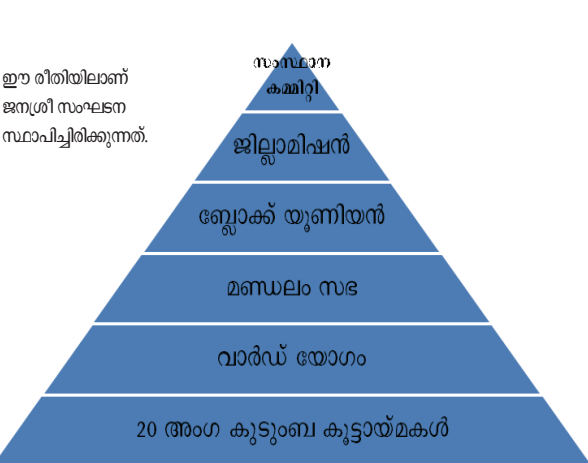
മൊത്തം ചിലവായ തുക	വാർഷികഉൽപ്പാദനത്തിൽ വന്ന വർധനവ്	കുടുംബത്തിലെ വാർഷിക വരുമാനത്തിൽ ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ ഉണ്ടായ വർധനവ്
മൂട്ടക്കോഴി വളർത്തൽ 5, 69, 24,000	4,00,000,00 (4 കോടി മൂട്ട)	24 കോടി
പശുവളർത്തൽ 16,62,00,000	80,00,000 ലിറ്റർ പാൽ	24 കോടി
പോത്തുകുട്ടി സംരക്ഷണം 75,00,000	90 ടൺ മാംസം	18 കോടി

ഈ പദ്ധതികൾ 22749 കുടുംബങ്ങളുടെ സാമ്പത്തിക ഉന്നമനത്തിനും ഇതര വരുമാന സ്രോതസ്സിനും പ്രയോജനകരമായി. ഈ പദ്ധതികൾക്ക് ഗവണ്മെന്റിന്റെ വിവിധ ഏജൻസികളിൽ നിന്നും പത്തു കോടി തൊണ്ണൂറ്റുമുന്നു ലക്ഷത്തി പതിനായിരം രൂപ സബ്സിഡിയായി ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് എത്തിക്കുന്നതിന് സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ജനശ്രീ സുസ്ഥിര വികസന മിഷന്റെ ആശയവും വളർച്ചയും

ഒരു കുടുംബത്തിൽ നിന്നും ഒരു അംഗത്തെ മാത്രം ഉൾപ്പെടുത്തി വികസന ശാക്തീകരണ പ്രക്രിയ നടപ്പാക്കുന്ന സ്വയംസഹായ സംഘവികസന കാഴ്ചപ്പാടിന് ബദലായി കുടുംബകൂട്ടായ്മ എന്ന നൂതനായ ആശയം മുൻനിർത്തിക്കൊണ്ടാണ് **ജനശ്രീ സുസ്ഥിര വികസന മിഷൻ** 2006-ൽ സ്ഥാപിതമായത്. വ്യക്തിയുടെയും, കുടുംബത്തിന്റെയും, സമൂഹത്തിന്റെയും പുരോഗതിക്ക് ഏറ്റവും അനുയോജ്യം കുടുംബങ്ങൾ ഒരുമിച്ചുകൂടി തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കുകയും പ്രാവർത്തികമാക്കുകയും ചെയ്യുന്ന കുടുംബകൂട്ടായ്മകൾ ആണ് എന്ന ബോധ്യത്തിലാണ് ജനശ്രീമിഷൻ കുടുംബകൂട്ടായ്മകൾ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നത്. ഈ ആശയത്തിന്റെ പ്രചരണത്തിനും, നടപ്പാക്കലിനുമായി 2006-ൽ ജനശ്രീ സുസ്ഥിര വികസന മിഷൻ എന്ന സന്നദ്ധസംഘടന തിരുവനന്തപുരം ആസ്ഥാനമായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത് പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചു. കഴിഞ്ഞ 8 വർഷക്കാലയളവിനുള്ളിൽ സംഘങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനം കേരളത്തിലെ 14 ജില്ലകളിലെയും എല്ലാ പ്രദേശങ്ങളിലേക്കും വ്യാപിച്ചു. ജനശ്രീ മുന്നോട്ടുവച്ച ഈ നൂതന ആശയത്തിനു കിട്ടിയ പിന്തുണയാണ് 140 ബ്ലോക്കുകളിലും, എല്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലും ജനശ്രീ കുടുംബകൂട്ടായ്മകൾ സ്ഥാപിതമായത്. ജില്ല തിരിച്ച് കുടുംബകൂട്ടായ്മകളുടെ കണക്ക് താഴെ കാണിച്ചിരിക്കുന്നു.

60190 സംഘങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനം ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനു വേണ്ട പരിശീലനവും, മാർഗനിർദ്ദേശങ്ങളും നൽകുന്നതും കൃത്യമായി രൂപകൽപ്പന ചെയ്തിരിക്കുന്ന ആറുതല സംഘടനാസംവിധാനത്തിലൂടെയാണ്. കേരളത്തിലാകമാനം 1225 മണ്ഡലം കമ്മിറ്റികളിലും 15700 വാർഡ് യോഗത്തിലുമായി വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ സംഘടനാ സംവിധാനത്തിന് 237237 ഭാരവാഹികളാണ് സന്നദ്ധാടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നത്.

ആശയപരമായ അടിത്തറ

വ്യക്തമായ ആശയങ്ങളുടെയും തന്ത്രങ്ങളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ജനശ്രീകഴിഞ്ഞ 8 വർഷത്തിനിടയിൽ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നത്.

ഓരോ വിഷയത്തിലും ഇടപെടുന്നതിന് സ്വാതന്ത്ര്യവും നിയമപരവുമായ സംവിധാനങ്ങൾ വേണമെന്ന് ജനശ്രീയുടെ സ്ഥാപകർ വിഭാവന ചെയ്തതാണ്. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജനശ്രീ കുടുംബത്തിൽ അഞ്ചുതരം സ്ഥാപനങ്ങളാണ് വളർത്തിയെടുത്തത്. വികസനപ്രവർത്തനങ്ങൾ എല്ലാവരെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാവണം എന്ന ആശയത്തിലാണ് ലിംഗ, വർണ, മത, ജാതി, സമുദായ പരിഗണനകൾ കൂടാതെ എല്ലാവർക്കും ഒരുമിച്ചുവരാനും വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കാളിയാകാനും അവസരമൊരുക്കുന്നത്.

സാമ്പത്തിക ഉന്നമനം, വികസനത്തിന് അനിവാര്യ ഘടകമാണെന്ന നിലയിലാണ് മൈക്രോ ഫിനാൻസ്, ചെറുകിട സംരംഭങ്ങളുടെ വ്യാപനം എന്നിവയിൽ ജനശ്രീശ്രദ്ധ പതിപ്പിക്കുന്നത്.

സംഘടനാ ശക്തിയുടെ ഘടകങ്ങൾ

കേരളത്തിലുടനീളം രൂപീകൃതമായിരിക്കുന്ന ജനശ്രീ കുടുംബകൂട്ടായ്മകളും, ആറുതല സംഘടനാ സംവിധാനവും നിലനിൽക്കുന്നത് താഴെപ്പറയുന്ന ഘടകങ്ങൾ മൂലമാണ്.

ഏകീകൃത രജിസ്റ്ററുകൾ: എല്ലാ കൂട്ടായ്മകളിലും ഉപയോഗിക്കേണ്ട രജിസ്റ്ററുകളും ഫോർമാറ്റുകളും സംസ്ഥാനതലത്തിൽ തയ്യാറാക്കി, വേണ്ട പരിശീലനത്തോടെ നൽകുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്.

കൂട്ടായ്മതല ഓഡിറ്റിങ്: പ്രത്യേകം പരിശീലനം നൽകിയ സന്നദ്ധടീമിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ സംഘങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളും കണക്കുകളും നിരന്തരമായി ഓഡിറ്റു ചെയ്ത് വേണ്ട നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു.

നിരന്തരവിലയിരുത്തലുകൾ: സംഘതലം മുതൽ ഓരോ തലത്തിലും, മേൽഘടകത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ പ്രവർത്തനങ്ങളെ നിരന്തരം വിലയിരുത്തുകയും മാർഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു.

വാർഷിക ആസൂത്രണം: സംസ്ഥാന, ജില്ലാ, ബ്ലോക്ക് തലങ്ങളിൽ വാർഷിക പദ്ധതി വിശകലന ആസൂത്രണ ശിൽപ്പശാലകൾ സംഘടിപ്പിക്കുകയും, അതിൽ വാർഷികപദ്ധതി രൂപകൽപ്പന ചെയ്ത് അതനുസരിച്ച് നടപ്പാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

നിരന്തര പരിശീലനം: എല്ലാ തലങ്ങളിലുമുള്ള ഭാരവാഹികൾക്ക് മേൽഘടകത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ആവശ്യമായ പരിശീലനം നിരന്തരമായി നൽകിവരുന്നു.

യുവശ്രീ: യുവാക്കളെ കർമ്മോത്സുകരാക്കുന്നതിനും സംഘടനാ പ്രവർത്തനത്തിലേക്ക് ആകർഷിക്കുന്നതിനും 10 വയസ്സു മുതലുള്ളവർക്കു വേണ്ടി വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങളുമായി

ജനശ്രീ മൈക്രോഫിൻ ലിമിറ്റഡ്

2011 ഫെബ്രുവരി മാസം 26-ാം തീയതി തിരു.സെൻട്രൽ സ്റ്റേഡിയത്തിൽ വച്ച് മൈക്രോഫിൻ ലിമിറ്റഡിന്റെ ആദ്യലോൺ വിതരണോദ്ഘാടനം ബഹു.കേന്ദ്ര രാജ്യരക്ഷാ മന്ത്രി ശ്രീ. ഏ.കെ. ആന്റണി നിർവഹിക്കുകയുണ്ടായി.

2011 ഫെബ്രുവരിയിൽ ജനശ്രീ മിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ജനശ്രീ മൈക്രോഫിനാൻസ് എന്ന പേരിൽ പബ്ലിക് ലിമിറ്റഡ് കമ്പനി രൂപീകരിച്ച് RBIയുടെ അംഗീകാരത്തോടെ പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചു. അതിനുള്ള മൂലധനം ജില്ലകളിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത് ആരംഭിച്ച ട്രസ്റ്റുകൾ മുഖേന സംഘങ്ങളിൽ നിന്നും സ്വരൂപിച്ചു പ്രവർത്തനം നടത്തി വരുന്നു. നാളിതുവരെ 589.35 ലക്ഷം രൂപ സമാഹരിക്കാൻ നമുക്ക് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ജനശ്രീ മൈക്രോഫിനിന്റെ ഈ മൂലധനം ഉപയോഗിച്ചാണ് കേരളത്തിലുള്ള 12 ജില്ലകളിലും മൈക്രോഫിനാൻസ് പദ്ധതിയും SME യൂണിറ്റുകൾക്കുള്ള വായ്പയും നൽകുന്നത്.

ജില്ലകളിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത ജനശ്രീ മ്യൂചൽ ബെനിഫിറ്റ് ട്രസ്റ്റുകൾ മുഖേന ജനശ്രീ സംഘങ്ങൾക്ക് മൈക്രോഫിനിൽ നിന്നും വായ്പകൾ വിതരണം ചെയ്തതിന്റെ വിശദവിവരം ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

Sl.No	Name of JMBT	2011-12	2012-13	2013-14	2015 ജനുവരി വരെ
1	തിരുവനന്തപുരം	2500000	6350000		
2	കൊല്ലം	5590000	6250000	83800006	6200000
3	പത്തനംതിട്ട	3996000	5350000	16650000	8500000
4	ആലപ്പുഴ	7500000	10500000	8325000	10650000
6	ഇടുക്കി	10932200	7028000	7950000	8500000
7	എറണാകുളം	1200000	2500000	2150000	3150000
8	പാലക്കാട്	10970000	6960000	14920000	10395000
9	മലപ്പുറം	1400000	1950000	4080000	3920000
10	കോഴിക്കോട്	1225000	1725000	5015000	6125000
11	വയനാട്	9680000	5580000	9905000	7390000
12	കണ്ണൂർ	2865000	4245000	6550000	7050000
13	കാസർഗോഡ്	2100000	4895000	8590000	5465000
	Total	59958200	63333000	92515000	77345000

ഇതുവരെ 2710 കുടുംബകൂട്ടായ്മകൾക്ക് ജനശ്രീ മൈക്രോഫിനിൽ

വ്യക്തികളുടെ സഹകരണവും പിന്തുണയും അത്യാവശ്യമാണ്.

നിന്നും വിവിധ ആവശ്യങ്ങൾക്ക് വായ്പ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ആകെ നൽകിയ 29 കോടി 31 ലക്ഷം രൂപയിൽ 12 കോടി 66 ലക്ഷം രൂപ കാർഷികേതര വരുമാന വർധക സംരംഭങ്ങൾക്കും 11 കോടി 24 ലക്ഷം രൂപ കാർഷിക വായ്പയായും 5 കോടി 13 ലക്ഷം രൂപ ഉപഭോഗ ആവശ്യങ്ങൾക്കും 28 ലക്ഷം രൂപ ചെറുകിട സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനുമായിട്ടാണ് വായ്പ നൽകിയിരിക്കുന്നത്.

2011-ൽ പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ച ജനശ്രീ മൈക്രോഫിൻ കഴിഞ്ഞ മൂന്നു വർഷങ്ങളിലും ലാഭകരമായാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. 2012-13 കാലഘട്ടത്തിൽ ലാഭവിഹിതത്തിൽ നിന്നും ഒരു ലക്ഷത്തി പതിനൊന്നായിരം ബോണസ് ഷെയറുകൾ കമ്പനിയുടെ ഓഹരി ഉടമകൾക്കായി നൽകാൻ സാധിച്ചു.

ഏകദേശം പതിമൂവായിരത്തി അഞ്ഞൂറ്റി ഇരുപത് കുടുംബകൂട്ടായ്മകൾ വായ്പയ്ക്കു വേണ്ടി ജനശ്രീയുടെ വിവിധ ഘടകങ്ങളിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഈ കൂട്ടായ്മകളിൽ നിന്നും 2800 കോടി രൂപയുടെ വായ്പാ അപേക്ഷകളാണ് ലഭിച്ചിട്ടുള്ളത്. ജനശ്രീയുടെ കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ജില്ലാതല മ്യൂചൽ ബെനിഫിറ്റ് ട്രസ്റ്റുകൾ വഴി ബാങ്കുകളുമായി സംഘങ്ങളെ ബന്ധപ്പെടുത്തിയാണ് നിലവിൽ ഈ ആവശ്യം പൂർത്തിയാക്കിയിരിക്കുന്നത്.

ജനശ്രീ മൈക്രോഫിനിന്റെ മൂലധനത്തിൽ വർധനവ് വരുത്തുകയും വിവിധ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്ന് കുറഞ്ഞ നിരക്കിൽ വായ്പ ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള സാഹചര്യം ഉണ്ടാക്കുക എന്നതുമാണ് മുഴുവൻ വായ്പാ അപേക്ഷകളും ജനശ്രീ മൈക്രോഫിൻ വഴി നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗം. കേരളത്തിലെ മാത്രമല്ല ഇന്ത്യയിലെ തന്നെ മൈക്രോഫിനാൻസ് സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ നിരക്കിൽ കൂട്ടായ്മകൾക്ക് വായ്പ ലഭ്യമാക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളിലൊന്നാണ് ജനശ്രീ മൈക്രോഫിൻ. ഒരു വർഷം 100 രൂപയ്ക്ക് 8 രൂപ 98 പെന്സ പലിശയും 1 രൂപ പ്രോസസിങ് ചാർജും മാത്രമാണ് ജനശ്രീ മൈക്രോഫിൻ ഈടാക്കുന്നത്. സാധാരണക്കാരുടെ വരുമാനവർധന പദ്ധതിക്ക് ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ നിരക്കിൽ വായ്പ ലഭ്യമാക്കുന്ന ഈ മഹത്തായ പ്രസ്ഥാനത്തിന് എല്ലാ സാമൂഹ്യ സേവന മനോഭാവമുള്ള

ജൈവശ്രീ പ്രവർത്തനം

കേരളത്തിന്റെ സുസ്ഥിരവികസനത്തിന് ഭക്ഷ്യസുരക്ഷ അനിവാര്യമാണ്. വിഷരഹിത ഭക്ഷണം എന്ന ആവശ്യവും വളരെ ഗൗരവമേറിയതാണ്. ഈ രണ്ടു വിഷയങ്ങൾക്കും പരിഹാരം എന്ന രീതിയിലാണ് 2011-ൽ ജനശ്രീയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ജൈവശ്രീ ഉൽപ്പാദക കമ്പനി രൂപംകൊണ്ടത്. വിഷവിമുക്ത ഭക്ഷ്യ വസ്തുക്കൾ ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്ന കർഷകരുടെ കൂട്ടായ്മ എന്ന നിലയിലാണ് ജൈവശ്രീ നിലവിൽ വന്നത്.

കർഷകർ, കർഷക കൂട്ടായ്മകൾ, കർഷകസംഘടനകൾ എന്നിവയ്ക്കെല്ലാം ഒരുമിച്ചു വളരാനും, അറിവുകളും കഴിവും കൈമാറാനും ആർജിക്കാനും പുതിയ സാങ്കേതികവിദ്യകൾ സായത്തമാക്കി മെച്ചപ്പെട്ട രീതിയിൽ കൃഷിചെയ്യാനും ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വിറ്റഴിക്കാനും ഒക്കെയുള്ള ഒരു സംവിധാനം എന്ന നിലയിലാണ് ജൈവശ്രീ പ്രവർത്തിക്കുന്നത്.

കൃഷിയിലും അനുബന്ധമേഖലകളിലും ഉത്തരവാദിത്വത്തോടെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഒരു സുസ്ഥിര പ്രസ്ഥാനമായി മാറുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് കഴിഞ്ഞ 3 വർഷമായി ജൈവശ്രീ മുൻഗണന നൽകുന്നത് താഴെ വിവരിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കാണ്.

- അംഗങ്ങൾക്ക് നൂതനകൃഷിരീതികൾ, ജൈവകൃഷിരീതികൾ എന്നിവയിൽ പരിശീലനം നൽകുക.
- നടീൽവസ്തുക്കൾ, വളം, കീടനാശിനി, വളർത്തുമൃഗങ്ങൾ, സാങ്കേതിക ജ്ഞാനം, അനുബന്ധ ഉപകരണങ്ങൾ എന്നിവ എത്തിച്ചുകൊടുക്കുക.
- ഗവൺമന്റ് , മറ്റു സംഘടനകൾ, ബാങ്കുകൾ എന്നിവയുമായി സഹകരിച്ച് പരമാവധി കുറഞ്ഞ നിരക്കിൽ വായ്പയും സബ്സിഡിയും അംഗങ്ങൾക്ക് എത്തിച്ചു നൽകുക.
- അംഗകർഷകരുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾക്ക് ജൈവ സർട്ടിഫിക്കേഷൻ കിട്ടുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക.
- ജൈവശ്രീ കർഷകരുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ ജൈവശ്രീ എന്ന ബ്രാന്റിൽ വിപണനം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കുക.
- ജൈവശ്രീ ബസാർ എന്ന പേരിൽ വിപണനകേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ച് മെച്ചപ്പെട്ട വിലയിൽ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വിൽക്കുന്നതിന് കർഷകരെ സഹായിക്കുക.
- ജൈവ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ കയറ്റുമതി ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സാധ്യതകൾ ആരായുക.

പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഒറ്റനോട്ടത്തിൽ

പ്രവർത്തനം	2011-12	2012-13	2013-14
ടിഷ്യൂ വാഴ വിതരണം	45000	350000	500000
പശു വിതരണം	—	—	1210
പോത്തുകൂട്ടികൾ	—	84	416
പച്ചക്കറികളുടെ സംഭരണവും വിതരണവും	—	25൯൪	50൯൪
പച്ചക്കറി വിത്തുകളും വളങ്ങളുടെയും വിതരണം	—	12000	35000
കുടുംബങ്ങൾക്ക് കുടുംബങ്ങൾക്ക്			
മുട്ടക്കാഴി വിതരണം	—	33500	140430
പരിശീലന പരിപാടികൾ		41	123
ജൈവശ്രീ ബസാർ	—	7	9

- വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വഴി ഗുണപരമായ മാറ്റങ്ങൾക്ക് കേരളസമൂഹത്തിൽ തുടക്കം കുറിക്കുവാൻ ജൈവശ്രീക്ക് സാധിച്ചു.
- കൃഷി, മൃഗസംരക്ഷണമേഖലകളെ വിഷവിമുക്തരീതികളിലേക്ക് മാറ്റുന്നതിനുള്ള ഒരു ചർച്ചയ്ക്ക് വഴിമറുന്നിടുന്നതിനും കൂടുതൽ കർഷകരെ ഈ ആശയത്തിനു പിന്നിലേക്ക് ആകർഷിക്കുന്നതിനും കഴിഞ്ഞു.
- ജൈവവേനങ്ങൾ എന്ന നിലയിൽ വിഷവിമുക്ത കൃഷി വീട്ടുവളപ്പിലും, മട്ടുപ്പാ വിലും ചെയ്യുന്ന രീതി ആരംഭിച്ചു. വീട്ടമ്മമാർ ഇതിൽ അകമഴിഞ്ഞ സഹകരണമാണ് നൽകുന്നത്.
- ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്ന കാർഷികവിളകളുടെ മൂല്യവർധനയ്ക്ക് യൂണിറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ ഫലപ്രാപ്തിയിലെത്തി. പരിശീലനത്തിനുശേഷം 176 സംഘങ്ങൾ മൂല്യവർധന യൂണിറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് ഒരുങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു.
- ജൈവശ്രീ ബസാർ വിഷവിമുക്ത വസ്തുക്കളുടെയും, നാടൻപച്ചക്കറികളുടെയും, കുടുംബകൂട്ടായ്മകളുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെയും വിപണന കേന്ദ്രമെന്ന നിലയിൽ ശ്രദ്ധയാകർഷിച്ചുകഴിഞ്ഞു. വിവിധ ജില്ലകളിലായി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട 16 ജൈവശ്രീ ബസാറുകൾക്ക് വളരെ നല്ല പ്രതികരണമാണ് ജനങ്ങളിൽ നിന്ന് ലഭിക്കുന്നത്.
- വിഷവിമുക്ത ഭക്ഷണത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം ചർച്ച ചെയ്യുന്നതിനു സംഘടിപ്പിച്ച ജൈവശ്രീ ഫെസ്റ്റിവൽ പതിനായിരക്കണക്കിന് ആളുകളെയാണ് ആകർഷിച്ചത്. സെമിനാറും എക്സിബഷനും, ജൈവഭക്ഷണശാലകളും എല്ലാം ഈ വിഷയത്തിൽ കാതലായ പദ്ധതികൾക്ക് വഴിമരുന്നിടുകയും, പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് പ്രോത്സാഹനമാകുകയും ചെയ്തു.

സ്വയംപര്യാപ്ത ജില്ലാ ഘടകങ്ങൾ

ജനശ്രീ സുസ്ഥിരവികസന മിഷൻ സംസ്ഥാനതലത്തിൽ രൂപംകൊടുക്കുന്ന പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നത് ജില്ലാഘടകങ്ങളുടെ മേൽനോട്ടത്തിലും ഏകോപനത്തിലുമാണ്. ജനശ്രീ സുസ്ഥിരവികസന മിഷന്റെ കീഴിൽ ഇന്ത്യൻ ട്രസ്റ്റ് ആക്ട് പ്രകാരം രൂപീകരിക്കപ്പെട്ട ജനശ്രീസംഘങ്ങളുടെ കൂട്ടായ്മയാണ് എം.ബി.റ്റികൾ (മ്യൂചൽ ബെനിഫിറ്റ് ട്രസ്റ്റുകൾ). ജനശ്രീ കുടുംബകൂട്ടായ്മകൾ രൂപീകരിക്കപ്പെടുന്നതും ബന്ധപ്പെട്ട് പ്രവർത്തിക്കുന്നതും ജനശ്രീയുടെ ഈ ജില്ലാ ഘടകത്തിലാണ്.

14 ജില്ലകളിലും സ്വതന്ത്രമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ജില്ലാ ഘടകങ്ങൾ, ജില്ലയിലെ ആയിരക്കണക്കിനു വരുന്ന ജനശ്രീ സംഘങ്ങളുടെ സ്വയംതൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ മൂലധനം വായ്പയായി നൽകുന്നതിനു പുറമേ, അവർക്കു കേരളത്തിലെ വാണിജ്യ-സഹകരണ ബാങ്കുകളിൽ നിന്നും വായ്പ ലഭ്യമാക്കാനുള്ള സാങ്കേതിക സഹായങ്ങളും ചെയ്തുകൊടുക്കുന്നു.

അടുത്ത അഞ്ചുവർഷത്തിനുള്ളിൽ ഓരോ ജില്ലാ ഘടകവും സാമ്പത്തിക സ്വയംപര്യാപ്തതയിൽ എത്തുകയും ലാഭകരമായി പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് ജനശ്രീ വിഭാവന ചെയ്യുന്നത്.

ജില്ലാ ഘടകങ്ങളുടെ സാമ്പത്തിക ഭദ്രത ഇറപ്പു വരുത്തുന്നതിനും മൂലധന സമാഹരണത്തിനുമായി 5 പദ്ധതികൾ (സ്കീമുകൾ) നടപ്പിലാക്കുകയുണ്ടായി.

സ്കീമുകൾ	അതുവഴി സമാഹരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞ തുക
1. Sulabha Scheme	: 1,23,264
2. Member Deposit Scheme	: 29,96,544
3. Festival Fund	: 1,68,600
4. Welfare Fund	: 71,51,854
5. SHG Fund	: 63,42,160

ഈ അഞ്ചു സ്കീമുകൾക്കു പുറമേ സ്വയംപര്യാപ്തതയിലേക്ക് ജില്ലാ ഘടകങ്ങളെ നയിക്കുന്നതിന് ഏറ്റെടുക്കാവുന്ന ചില പദ്ധതികളാണ് താഴെ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നത്.

- വിവിധ പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുത്ത് നടപ്പാക്കൽ: ഇപ്പോൾ ജനശ്രീ കേന്ദ്രസമിതി നടപ്പാക്കുന്ന വിവിധ പദ്ധതികൾ ഏറ്റെടുത്തു നടത്തുന്ന ഏജൻസികളായിട്ടാണ് ജില്ലാ മിഷനുകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. കേന്ദ്രസംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെയും പഞ്ചായത്ത്/മുൻസിപ്പാലിറ്റി/കോർപ്പറേഷൻ തുടങ്ങിയ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും വിവിധ പദ്ധതികൾ ഏറ്റെടുത്ത് സ്വതന്ത്രമായി നടപ്പാക്കാൻ മിഷനുകൾക്ക് സാധിക്കുന്നതാണ്. കൃഷി, വാണിജ്യം, വ്യവസായം, തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതികൾ, ടൂറിസം എന്നിത്യാദി മേഖലകളിൽ കേരളത്തിനും വിവിധ ചക്രമകൾ സർക്കാരിന്റെ പദ്ധതികൾ ഏറ്റെടുത്തു നടത്തിവരുന്നു. മിഷനുകളും നേരിട്ടു പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുത്ത് നടപ്പാക്കണം.
- ജില്ലാ ഘടകങ്ങൾക്ക് നിയമതമായ ഓഫീസും ജീവനക്കാരും ഉള്ളതിനാൽ മിഷന്റെ പ്രവർത്തനം എം.ബി.റ്റി.യിലൂടെ നിർബന്ധം നടത്താവുന്നതാണ്.
- എല്ലാ ജനശ്രീ സംഘങ്ങളും വാർഷികാടിസ്ഥാനത്തിൽ ഓഡിറ്റിന് വിധേയമാക്കണം. ഇതിന് ഒരു ചെറിയ ചാർജ് ഈടാക്കാവുന്നതാണ്. ഈ തുക മിഷന്റെ പ്രവർത്തനഫണ്ടിലേക്ക് എത്തിച്ചേരുന്നതാണ്.
- ആലപ്പുഴ ജനശ്രീ മിഷൻ നടപ്പാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ജൈവശ്രീ പദ്ധതി, ജൈവപച്ചക്കറി ബസാർ, പലവൂൺജനകടകൾ, കാറ്ററിങ് യൂണിറ്റുകൾ തുടങ്ങിയവ ജില്ലാ ഘടകങ്ങൾക്ക് നേരിട്ട് നടത്താവുന്നതാണ്.

പ്രത്യുൽപ്പന്നകരമായ മേഖലകളിൽ നേരിട്ടു ബന്ധപ്പെട്ടു കൊണ്ട് സാമ്പത്തികഭദ്രത കൈവന്നാൽ ജനശ്രീ മിഷനുകൾക്ക് സ്വയംപര്യാപ്തമാകാനും തുചാരാ ജനശ്രീ ബ്ലോക്ക്/മണ്ഡലം/വാർഡ് കമ്മിറ്റികളെ ശാക്തീകരിച്ചു നല്ല പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാഴ്ചവയ്ക്കാവുന്നതാണ്

കുടുംബകൂട്ടായ്മയുടെ ശാക്തീകരണം

കുടുംബകൂട്ടായ്മയിലൂടെ വ്യക്തികളുടെയും കുടുംബങ്ങളുടെയും സമൂഹത്തിന്റെയും ശാക്തീകരണം സാധ്യമാക്കുക എന്ന തത്വത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയാണ് ജനശ്രീ സുസ്ഥിര വികസന മിഷൻ 2006-ൽ രൂപംകൊടുത്തത്. ഈ ആശയത്തിന് ലഭിച്ച അംഗീകാരമാണ് എട്ടു വർഷത്തിനിടയിൽ 60190 കുടുംബകൂട്ടായ്മകളുടെ രൂപീകരണം. ഈ കൂട്ടായ്മകളുടെ നേട്ടം ഏകീകരിക്കുകയും ദിശാബോധം തെറ്റാതെ നയിക്കുകയും ലോകത്തിനു മുന്നിൽ ഈ മേഘൽ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് അടുത്ത ദശാബ്ധത്തിലെ ജനശ്രീയുടെ ദൗത്യം.

‘കുടുംബകൂട്ടായ്മ നിങ്ങളുടെ വളർച്ചയ്ക്കും പുരോഗതിക്കും’ എന്ന ആപ്തവാക്യത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി കുടുംബകൂട്ടായ്മകൾക്ക് ഊർജം നൽകുന്ന കർമപരിപാടിയാണ് ജനശ്രീമിഷൻ വിഭാവനം ചെയ്യുന്നത്.

ജനശ്രീ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ കരുത്തായി നിൽക്കുന്ന ഘടകങ്ങൾ:-

* കൂട്ടായ്മകളെ അറിയുക, സാധ്യതകളെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുക: ഓരോ കുടുംബകൂട്ടായ്മയുടെയും സാമൂഹ്യസാമ്പത്തിക സഭാവങ്ങൾ അറിയുന്നതിനും സാധ്യതകൾ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനുമുള്ള ശ്രമങ്ങൾ വിപുലമാക്കേണ്ടതുണ്ട്. കൂട്ടായ്മയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടപ്പിലാക്കേണ്ട പദ്ധതികളും പരിപാടികളും കുടുംബകൂട്ടായ്മയുടെ സഭാവവും സാധ്യതകളും അനുസരിച്ചാണ് നിശ്ചയിക്കേണ്ടത്. കൂട്ടായ്മകൾക്ക് മാർഗനിർദേശം നൽകുന്ന നേതാക്കൾ ഈ പ്രക്രിയ സംഘങ്ങളിൽ പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നു എന്ന് ഇറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്.

* പങ്കാളിത്തവും പ്രാധാന്യവും: ജനശ്രീ കുടുംബകൂട്ടായ്മയിലെ ഓരോ അംഗത്തിനും തുല്യപ്രാധാന്യമുള്ളതും ഓരോരുത്തരുടെയും ആശയങ്ങൾക്കും അഭിപ്രായങ്ങൾക്കും പ്രവർത്തനത്തിനും തുല്യ അവസരം നൽകുന്നതുമായ സംവിധാനമാണ് കുടുംബകൂട്ടായ്മ. ക്രിയാത്മകസംഭാവനകൾ നൽകുന്നതിനുള്ള അവസരം ഓരോ അംഗത്തിനും ലഭിക്കുമ്പോഴാണ് കൂട്ടായ്മ സ്വന്തം എന്ന തോന്നൽ ഓരോ വ്യക്തിക്കും ഉണ്ടാകുന്നതും കൂട്ടായ്മയുടെ വളർച്ചയിൽ താൽപ്പര്യം പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതും.

* പ്രശ്നാധിഷ്ഠിത ഇടപെടലുകൾ: കുടുംബകൂട്ടായ്മയുടെ പ്രവർത്തനപരിപാടികൾ കേരളസമൂഹത്തെ ബാധിക്കുന്ന പ്രധാന പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരമാകുന്നതാവണം. എല്ലാ കൂട്ടായ്മയും ഒരേ പ്രവർത്തനങ്ങളല്ല ഏറ്റെടുക്കേണ്ടത് മറിച്ച്, പ്രാദേശിക പ്രത്യേകതകളും സാധ്യതകളും മനസ്സിലാക്കിവേണം പ്രവർത്തിക്കുവാൻ. ആരോഗ്യസാക്ഷരതാ ക്യാമ്പയിൻ, സ്ത്രീശാക്തീകരണ പരിപാടികൾ, ചെറുകിട വായ്പയും സംരംഭകത്വവും, ജൈവകൃഷി പ്രചാരണം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം എന്നിവയാണ് അടുത്ത പത്തുവർഷ കാലയളവിൽ ജനശ്രീ ഇടപെടേണ്ട മേഖലകൾ. ഓരോ മേഖലയിലെയും ഇടപെടലിന്റെ ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യങ്ങളും ഏറ്റെടുക്കാവുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളും വിശദമായി ഇവിടെ പ്രതിപാദിക്കുന്നുണ്ട്.

* ഉൾക്കൊള്ളലിന്റെ സൗന്ദര്യം: ജനശ്രീ കുടുംബകൂട്ടായ്മകളെ മറ്റു സ്വയംസഹായ സംഘങ്ങളിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമാക്കുന്നത് അതിലെ ഉൾക്കൊള്ളലിന്റെ (inclusive nature) സൗന്ദര്യവും പ്രത്യേകതയും കൊണ്ടാണ്. ഏതെങ്കിലും പ്രത്യേക വിഭാഗത്തിനു വേണ്ടി മാത്രമായിട്ടല്ല മറിച്ച് സ്ത്രീയും പുരുഷനും, ഉള്ളവരും ഇല്ലാത്തവരും മത-സമുദായ-വർഗ-വർണ വ്യത്യാസങ്ങൾ ഇല്ലാതെ എല്ലാ വിഭാഗങ്ങൾക്കും അംഗത്വം നൽകുന്ന നിലവിലെ ഏകസ്വത്രത സംഘടനാസംവിധാനമാണ് ജനശ്രീ കുടുംബകൂട്ടായ്മ. ഈ നാനാത്വത്തിലെ ഒരുതും പരസ്പര സഹകരണത്തോടെയുള്ള കൂട്ടായ പ്രവർത്തനങ്ങളുമാണ് ജനശ്രീ കുടുംബകൂട്ടായ്മയെ വ്യത്യസ്തമാക്കുന്നതും.

* കുടുംബകൂട്ടായ്മയിലൂടെ ശാക്തീകരണം: ശാക്തീകരിക്കപ്പെട്ട വ്യക്തികളും കുടുംബങ്ങളും സമൂഹവും പുരോഗതിക്ക് അനിവാര്യമാണ്. കുടുംബത്തിന്റെ ഒത്തൊരുമയോടെയുള്ള ഇടപെടലുകളും

പ്രവർത്തനങ്ങളുമാണ് ശാക്തീകരണത്തിന്റെ കാതൽ എന്ന തിരിച്ചറിവിൽ നിന്നാണ് കുടുംബകൂട്ടായ്മയിലൂടെ ശാക്തീകരണം എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ പ്രവർത്തിക്കാൻ ജനശ്രീയെ പ്രേരിപ്പിച്ചത്. ഭാര്യം ഭർത്താക്കന്മാർ ഒരുമിച്ച് കുടുംബക്ഷേമവും സാമ്പത്തികഭദ്രതയും സാമൂഹികപ്രശ്നങ്ങളും നാടിന്റെ പുരോഗതിയും ചർച്ച ചെയ്യുകയും പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിഭാവന ചെയ്യുകയും ചെയ്യുക എന്ന വ്യത്യസ്തമായ ആശയം ജനശ്രീ കുടുംബകൂട്ടായ്മകൾ സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നു. കേരളത്തിലെ അഞ്ചുലക്ഷം കുടുംബങ്ങൾ ഈ കൂട്ടായ്മയിൽ പങ്കാളിയായിക്കഴിഞ്ഞു. നിലവിലുള്ള സ്വയംസഹായ സങ്കൽപ്പത്തെ കുടുംബകൂട്ടായ്മ സങ്കൽപ്പം മാറ്റിമറിക്കുന്ന കാലം അനതിവിദൂരമല്ല.

* വ്യത്യസ്തതയും വ്യക്തിത്വവും അംഗീകരിക്കുക: ഓരോ കുടുംബകൂട്ടായ്മയും വ്യത്യസ്തവും അതിന്റേതായ പ്രത്യേകതയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതുമാണ് എന്ന യാഥാർത്ഥ്യം അംഗീകരിച്ചുകൊണ്ടാണ് ജനശ്രീ കുടുംബകൂട്ടായ്മകളെ നയിക്കുന്നത്. ഒരേ ലക്ഷ്യത്തിനു വേണ്ടി പ്രയത്നിക്കുന്നവരെങ്കിലും കൂട്ടായ്മകളുടെ മുൻഗണനകളും പരിപാടികളും തീരുമാനിക്കുന്നത് ഓരോ പ്രദേശത്തെയും പ്രധാന ആവശ്യങ്ങളും കൂട്ടായ്മയുടെ കഴിവും സാധ്യതകളും താൽപ്പര്യങ്ങളും ഒക്കെ മുൻനിർത്തിയാണ്. ജനശ്രീമിഷന്റെ കീഴിൽ രൂപീകൃതമായ എല്ലാ കുടുംബകൂട്ടായ്മകളും ഒരേ പ്രവർത്തനം ഏറ്റെടുക്കുക എന്നതോ ഒരേ പ്രശ്നത്തെ മാത്രം മുൻനിറുത്തി പ്രവർത്തിക്കുക എന്നതോ ഉദ്ദേശിക്കുന്നില്ല. മറിച്ച് കൂട്ടായ്മകളുടെ വ്യത്യസ്തതയും വ്യക്തിത്വവും അടിസ്ഥാനമാക്കി പ്രവർത്തിക്കുക എന്നതാണ്.

* കൂട്ടായ്മയുടെ കരുത്തിന് പ്രാധാന്യം: എത്ര കുടുംബകൂട്ടായ്മകൾ രൂപീകരിച്ചു എന്നതിനേക്കാൾ എത്രമാത്രം കരുത്തുറ്റ പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് കുടുംബ കൂട്ടായ്മകളിലൂടെ

സാധ്യമാകുന്നത് എന്നതിനാണ് ജനശ്രീ പ്രാധാന്യം നൽകുന്നത്. അടുത്ത പത്തു വർഷത്തെ ജനശ്രീ മിഷന്റെ ശ്രദ്ധ പുതിയ സംഘങ്ങൾ രൂപീകരിക്കുന്നതിനേക്കാൾ ഉപരി നിലവിലുള്ള അറുപതിനായിരത്തി ഒരുനൂറ്റിനെത്തു്റ്റ് കുടുംബകൂട്ടായ്മകളെ ശക്തവും കർമനിരതവുമായി മാറ്റുക എന്നുള്ളതാണ്. എല്ലാ കൂട്ടായ്മകളിലെയും ഭാരവാഹികൾക്ക് നിരന്തരമായ പരിശീലനം, ഏകീകൃത രജിസ്റ്ററുകളുടെ രൂപകൽപ്പനയും ഉപയോഗവും, നിരന്തരമായ വിശകലനവും മാർഗനിർദേശങ്ങളും തുടങ്ങി കൂട്ടായ്മകളെ ശാക്തീകരിക്കുന്നതിന് വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് വിഭാവനം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.

* ശക്തമായ സംഘടനാസംവിധാനം: ജനശ്രീ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ശക്തി ആറുതലസംഘടനാ സംവിധാനത്തിലാണ്. കുടുംബകൂട്ടായ്മ, വാർഡ്, മണ്ഡലം, ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ സംസ്ഥാന തലങ്ങളിലെ ഭാവനാ സ്വപ്നമായ നേതൃനിരയും നിരന്തരമായ മാർഗനിർദേശങ്ങളുമാണ് സംഘടനയുടെ കരുത്ത്. ജനശ്രീമിഷനിൽ 2,37,237 ഭാരവാഹികളാണ് 15700 വാർഡ് യോഗങ്ങളിലും 1225 മണ്ഡലം കമ്മറ്റികളിലും 140 ബ്ലോക്ക് യൂണിതുകളിലും 14 ജില്ലാ മിഷനുകളിലും സംസ്ഥാന സമിതിയിലുമായി സേവനം അനുഷ്ഠിക്കുന്നത്. അഞ്ചുവർഷത്തെ കാലാവധിയിൽ വിവിധതലങ്ങളിലെ സാരഥ്യം ഏറ്റെടുക്കുന്ന ഭാരവാഹികളുടെ ചിട്ടയായ പ്രവർത്തനം ആണ് 60,190 കുടുംബകൂട്ടായ്മയിലൂടെ അഞ്ചുലക്ഷം കുടുംബങ്ങളെയും പുന്തങ്ങ് ലക്ഷത്തോളം സ്ത്രീപുരുഷന്മാരെയും ജനശ്രീമിഷനിലേക്ക് ആകർഷിച്ചത്.

ജനശ്രീ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ കരുത്തായി നിൽക്കുന്ന കുടുംബകൂട്ടായ്മയെ മേൽ പ്രതിപാദിച്ച ഘടകങ്ങളുടെ ഫലവത്തായ ഉപയോഗത്തിലൂടെ പുരോഗതിയിലേക്കും സുസ്ഥിരവികസന പാതയിലേക്കും നയിക്കുക എന്നതാണ് ജനശ്രീ മിഷൻ ഈ ദശാബ്ദത്തിൽ ഏറ്റെടുക്കുന്ന വെല്ലുവിളി. സജീവമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഒരുലക്ഷം കുടുംബകൂട്ടായ്മകളുടെ വിജയഗാഥ ലോകത്തിനു മുന്നിൽ അവരിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് വികസനത്തിന്റെ അടുത്തഘട്ടം കുടുംബകൂട്ടായ്മകളിലൂടെയാണ് സാധ്യമാക്കേണ്ടത് എന്ന് തെളിയിക്കുകയാണ് ഓരോ ജനശ്രീമിഷൻ പ്രവർത്തകരുടെയും ദൗത്യം.

ആരോഗ്യസാക്ഷരതാപദ്ധതി

പൊതുജനാരോഗ്യരംഗത്ത് കേരളം മാതൃകയാവുകയാണ്. വികസിതരാജ്യങ്ങളോട് തുല്യമായ ആരോഗ്യസുചികകൾ, ശരാശരി ജീവിതകാലയളവ് 72 വർഷം, മാതൃശിശുമരണനിരക്ക് വളരെ കുറവ് എന്നിങ്ങനെ കേരളത്തിന്റെ ആരോഗ്യരംഗത്തെ നേട്ടങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരണം നിരവധിയാണ്.

എന്നാൽ ആരോഗ്യരംഗത്തെ ഈ നേട്ടങ്ങൾ അനുഭവിക്കാൻ കേരളത്തിലെ ജനങ്ങൾക്ക് സാധിക്കുന്നില്ല. കേരളം ഇന്ത്യയിലെ ജീവിത ശൈലീരോഗങ്ങളുടെ തലസ്ഥാനമായി വളരെ വേഗം മാ

റിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. 2011-ലെ കണക്കനുസരിച്ചുതന്നെ 15ലക്ഷം പ്രമേഹരോഗികളുണ്ട്. കൂടാതെ അമിതവണ്ണം, ഹൃദയസംബന്ധമായ അസുഖങ്ങൾ, രക്തസമ്മർദം തുടങ്ങിയ പ്രശ്നങ്ങൾ വേറായും. ഈ മാറ്റത്തിനു കാരണങ്ങൾ നിരവധിയാണ്. മാറിവരുന്ന ഭക്ഷണക്രമങ്ങൾ, കുട്ടികൾക്കു സാമ്പത്തികപ്രസ്ഥതിയിൽ നിന്നു അണുകൂടുംബരീതിയിലേക്കുള്ള മാറ്റം, ഉയർന്ന ആളോഹരി വരുംനം, ഉയർന്ന മദ്യപാനശീലം തുടങ്ങിവ.

ഈ മാറ്റത്തിനു കാരണങ്ങൾ നിരവധിയാണ്. മാറിവരുന്ന ഭക്ഷണക്രമങ്ങൾ, കുട്ടികൾക്കു സാമ്പത്തികപ്രസ്ഥതിയിൽ നിന്നു അണുകൂടുംബരീതിയിലേക്കുള്ള മാറ്റം, ഉയർന്ന ആളോഹരി വരുംനം, ഉയർന്ന മദ്യപാനശീലം തുടങ്ങിവ.

ഇതോടൊപ്പം പ്രാധാന്യം

ങ്ങളെ ബോധവാന്മാരാക്കാൻ ഇന്ത്യൻ മെഡിക്കൽ അസോസിയേഷന്റെ (IMA, Kerala Unit) സഹകരണത്തോടെ ജനശ്രീമിഷൻ ആരോഗ്യസാക്ഷരതാപദ്ധതിക്ക് തുടക്കം കുറിക്കുന്നു. മെഡിക്കൽ ക്യാമ്പുകൾ, ജീവിതശൈലീരോഗ

ധതിയുടെ ഭാഗമായി നടപ്പാക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്നത്. കേരളത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ കുടുംബകൂട്ടായ്മയായ ജനശ്രീമിഷൻ കുടുംബക്ഷേമം ലക്ഷ്യമാക്കി നടത്തുന്ന പ്രവർത്തനപരിപാടികളിൽ ആരോഗ്യസംരക്ഷ

ണത്തിന് മുഖ്യപരിഗണന നൽകുകയാണ്. ആരോഗ്യമാണ് ഏറ്റവും വലിയ സവിത്ത് എന്ന തിരിച്ചറിവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് തൊഴിലിനും, ആഹാരത്തിനും, വരുമാനത്തിനുമുള്ള പരിപാടികൾക്കൊപ്പം ആരോഗ്യസാക്ഷരതാപദ്ധതി ഏറ്റെടുക്കുന്നത്. പഞ്ചായത്തുതലം മുതൽ സംഘടിപ്പിക്കുന്ന ആരോഗ്യസാക്ഷരതാപദ്ധതിക്ക് സാക്ഷരതാപദ്ധതിക്ക് വ്യത്യാസമുണ്ടെന്നും നൽകാമെന്ന് IMA കേരള ഘടകം വാർദാനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള രോഗപ്രതിരോധത്തിനുള്ള പഠനക്ലാസ്സുകൾ, ചികിത്സാകേന്ദ്രങ്ങളുമായുള്ള ബന്ധപ്പെടൽ, ചികിത്സാപനന്തരസേവനം, മരുന്നുകളുടെ ശരിയായ ഉപയോഗത്തിനുള്ള മാർഗനിർദേശങ്ങൾ നൽകൽ, മരുന്നുകളുടെ അമിതവില നിയന്ത്രിക്കാനുള്ള ജനകീയ സമ്മർദം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്ന ജനകീയ ആരോഗ്യ കൺവെൻഷനുകൾ സംഘടിപ്പിക്കൽ, പ്രാസവാനന്തരശുശ്രൂഷയും നവജാതശിശുസംരക്ഷണത്തിനുമുള്ള സേവനം നൽകൽ തുടങ്ങിയവയാണ് ആരോഗ്യസാക്ഷരതാപ

സ്ത്രീ ശാക്തീകരണം

ജനശ്രീ മിഷൻ സ്ത്രീപുരുഷ സമത്വത്തെ സ്ത്രീകളുടെ മാത്രമായിട്ടുള്ള ആവശ്യമായല്ലാകുന്നു. മറിച്ച് ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടന വിഭാവനം ചെയ്തിരിക്കുന്ന സ്ത്രീയെയും പുരുഷനെയും ഒരേപോലെ സംരക്ഷിക്കുന്ന ഒപ്പം കേരളത്തെ സമാധാനവും പുരോഗതിയുമുള്ള ഒരു ആധുനിക സമൂഹമായി ഉയർത്താൻ പര്യാപ്തമായ ഒന്നായിട്ടാണ്

ലതിക സുഭാഷ്

ജനശ്രീ മിഷന്റെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ സ്ത്രീശാക്തീകരണം എന്നത് സ്ത്രീകളുടെ ഉന്നമനം എന്ന കേവല ലക്ഷ്യത്തിൽ മാത്രം ഒതുങ്ങിനിൽക്കുന്ന ഒന്നല്ല. മറിച്ച് സമസ്ത മേഖലകളിലും സ്ത്രീപുരുഷസമത്വം എന്ന സമ ഗ്രന്തേതെ മുൻനിർത്തിയുള്ളതാണ്. 2006-ൽ ജനശ്രീ മിഷൻ ആരംഭിക്കുമ്പോൾ സ്വയംസഹായസംഘങ്ങളുടെ സ്ഥാനത്ത് കുടുംബകൂട്ടായ്മ എന്ന വിപ്ലവകരമായ ആശയം മുന്നോട്ടുവെയ്ക്കുകയും സ്ത്രീ പുരുഷന്മാർ അംഗങ്ങളായുള്ള കുടുംബ കൂട്ടായ്മകൾ രൂപീകരിക്കുകയും ചെയ്തത് ഈ കാഴ്ചപ്പാടിനെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയാണ്.

സ്ത്രീശാക്തീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ആത്യന്തികലക്ഷ്യം: ആരോഗ്യം, വിദ്യാഭ്യാസം, സാമൂഹ്യ മേഖലകളിലെല്ലാം സ്ത്രീക്കും പുരുഷനും അവസര സമത്വം. വിഭവങ്ങളും സ്ഥാപനജാഗരൂകതയും സാമ്പത്തിക അവസരങ്ങളും ആർജിക്കുന്നതിന് തുല്യ പരിഗണന. രാഷ്ട്രീയ രംഗത്തും നയരൂപീകരണ സംവിധാനങ്ങളിലും പങ്കാളിത്തവും അഭിപ്രായങ്ങൾക്ക് തുല്യപ്രാധാന്യവും. ജനശ്രീ മിഷൻ സ്ത്രീപുരുഷ സമത്വത്തെ സ്ത്രീകളുടെ മാത്രമായിട്ടുള്ള ആവശ്യമായല്ലാകുന്നു. മറിച്ച് ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടന വിഭാവനം ചെയ്തിരിക്കുന്ന സ്ത്രീയെയും പുരുഷനെയും ഒരേപോലെ സംരക്ഷിക്കുന്ന ഒപ്പം കേരളത്തെ സമാധാനവും പുരോഗതിയുമുള്ള ഒരു ആധുനിക സമൂഹമായി ഉയർത്താൻ പര്യാപ്തമായ ഒന്നായിട്ടാണ്.

ജെൻഡർ ഫോറങ്ങളും ജെൻഡർ മോണിറ്റർമാരും: സംസ്ഥാനതല ജെൻഡർ മിഷനു കീഴിൽ 14 ജില്ലാതല ജെൻഡർ ഫോറങ്ങളും രൂപീകരിക്കുക. ജില്ലയിലെ വിവിധ സ്ത്രീശാക്തീകരണ പരിപാടികൾ ജെൻഡർ ഫോറത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ നടപ്പിലാക്കുക, വിവിധ ചുഷണങ്ങൾക്കും അസമത്വങ്ങൾക്കുമെതിരെ കുടുംബകൂട്ടായ്മകളെ ഉണർത്തുക എന്നിങ്ങനെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് നടപ്പിലാക്കുക. നിലവിൽ പരിശീലനം നൽകി തെരഞ്ഞെടുത്ത 350

ജെൻഡർ മോണിറ്റർമാരുടെ കീഴിൽ മണ്ഡലങ്ങളിൽ നിന്നും തെരഞ്ഞെടുക്കുന്ന 5000 പേരെക്കൂടി പരിശീലിപ്പിക്കും.

കമ്മ്യൂണിറ്റി കൗൺസിലിങ് സെന്റേഴ്സ്: സ്ത്രീശാക്തീകരണ പ്രവർത്തനത്തിലെ ഏറ്റവും കാതലായ ഒരു ആവശ്യമാണ് മദ്യ-മയക്കുമരുന്നിന് വിപത്ത്, സ്ത്രീധന സമ്പ്രദായം, ഗാർഹികപീഡനം തുടങ്ങിയ സാമൂഹിക വിപത്തുകളിലെ ക്രിയാത്മകമായ ഇടപെടൽ. ഇത് സാധ്യമാക്കുന്നതിന് ജെൻഡർ മിഷന്റെ കീഴിൽ വാർഡ്തല കൗൺസിലിങ് സെന്റേഴ്സ് സ്ഥാപിക്കുകയും തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്ന സ്ത്രീപുരുഷന്മാർക്ക് കൗൺസിലിങ് പരിശീലനം നൽകി അവരുടെ സേവനം ആവശ്യക്കാർക്ക് ഉപയുക്തമാക്കുകയും ചെയ്യുക, ഇരകളെ സംരക്ഷിക്കുക എന്നതിനപ്പുറം ഇരകളാക്കപ്പെടുന്ന അവസ്ഥ ഒഴിവാക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയാണ് കമ്മ്യൂണിറ്റി കൗൺസിലിങ് സെന്ററി ലൂടെ ശ്രമിക്കുന്നത്.

പങ്കാളിത്ത വിലയിരുത്തൽ: സ്ത്രീശാക്തീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ പുരോഗതി വിലയിരുത്തുന്നതിനും പ്രദേശത്തിന്റെ പ്രത്യേകതകൾക്കനുസൃതമായി പദ്ധതികൾ പുനരുപകൽപ്പന ചെയ്യുന്നതിനും ഉള്ള സംവിധാനം ഓരോ തലങ്ങളിലും ഒരുക്കും. പങ്കാളിത്തരീതിയിൽ വിശകലനങ്ങളും വിലയിരുത്തലുകളും ജെൻഡർ മോണിറ്റർമാരുടെയും വോളന്റിയേഴ്സിന്റെയും നേതൃത്വത്തിൽ നിരന്തരമായി സംഘടിപ്പിക്കുകയും അതിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന സൂചനകൾക്കനുസരിച്ച് പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുകയും ചെയ്യും.

സാമ്പത്തിക ശാക്തീകരണം: സ്ത്രീ ശാക്തീകരണത്തിന്റെയും സ്ത്രീ പുരുഷസമത്വത്തിന്റെയും അടിസ്ഥാന ആവശ്യങ്ങളിലൊന്നാണ് സാമ്പത്തിക ശാക്തീകരണം എന്ന തിരിച്ചറിവ്. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജനശ്രീ കുടുംബകൂട്ടായ്മയിലെ എല്ലാ കുടുംബങ്ങളിലും, ദാരിദ്ര്യരേഖയ്ക്ക് താഴെയുള്ള കുടുംബങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന നൽകിക്കൊണ്ട് സാമ്പത്തിക ശാക്തീകരണത്തിനുള്ള പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കും. പരിശീലനം, സാങ്കേതികസഹായം, വായ്പാസഹായം തുടങ്ങിയവ ഇതിന്റെ ഭാഗമാണ്.

ജൈവവേന പദ്ധതിയുടെ ഉദ്ഘാടനം ചടങ്ങ്

കോഴിക്കോട്ട് നടന്ന ജനശ്രീ മഹാസംഗമം

ജെൻഡർ പോളിസി ഡോക്യുമെന്റിന്റെ പ്രകാശന ചടങ്ങ്

ജൈവശ്രീ സമ്മേളനത്തിന്റെ ഉദ്ഘാടന കർമ്മം

ശ്രീമതി സോണിയ ഗാന്ധിയ്ക്കൊപ്പം ജനശ്രീ ഭാരവാഹികൾ

ജനശ്രീ മിഷന്റെ ഉദ്ഘാടനം ശ്രീ. പി. ചിദംബരം നിർവ്വഹിക്കുന്നു